

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ
КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ ТАКТИКИ ТА АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник кафедри пожежної тактики
та аварійно-рятувальних робіт

_____ Андрій ЛІСНЯК
(підпис)

“ 25 ” серпня 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Управління пожежогасінням»

циклу професійної (вибіркової) підготовки
за другим рівнем вищої освіти
галузь знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність 261 «Пожежна безпека»
за освітньо-професійними програмами
«Пожежна безпека», «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»,

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни.

Рекомендовано кафедрою ПТтаАРР на:

2020-2021 навчальний рік Протокол від «25» серпня 2020 року № 1

Перезатверджено.

Начальник кафедри ПТтаАРР _____ Андрій ЛІСНЯК
(підпис)

20__-20__ навчальний рік Протокол від «__» _____ 20__ року № __

Перезатверджено.

Начальник кафедри ПТтаАРР _____ Андрій ЛІСНЯК
(підпис)

20__-20__ навчальний рік Протокол від «__» _____ 20__ року № __

2020 рік

Анотація

Предметом вивчення дисципліни є підготовка органів управління та підрозділів до гасіння пожеж та ліквідації надзвичайних ситуацій (НС), яка включає в себе: вивчення системи управління силами і засобами під час гасіння складних пожеж; розробку і корегування оперативних документів з пожежогасіння; планування і проведення тактичної підготовки начальницького складу; розробку заходів, що забезпечують необхідні умови для успішного гасіння пожеж та ліквідації НС в населених пунктах та різноманітних об'єктах.

1. Інформація про викладачів

1-викладач	
Загальна інформація	Сенчихін Юрій Миколайович, професор кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт факультету оперативно-рятувальних сил, кандидат технічних наук, професор.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 403. Мобільний номер телефону – 063-627-44-00
E-mail	ptarr@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	
Професійні здібності*	

* – заповнюється за бажанням НПП.

2. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 405, 410. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: організація гарнізонної служби.

Постреквізити: інженерна та аварійно-рятувальна техніка; організація експлуатації пожежної техніки; організація експлуатації засобів захисту органів дихання та тіла.

4. Характеристика навчальної дисципліни

Метою дисципліни є підготовка здобувачів вищої освіти, що мають достатні знання і уміння з питань підготовки органів управління та підрозділів до гасіння пожеж та організації управління силами і засобами при гасінні пожеж на об'єктах різного призначення.

Завданнями дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти необхідного рівня знань і практичних навичок з організації керівництва (управління) оперативними діями пожежно-рятувальних підрозділів при гасінні складних пожеж в містах, населених пунктах, на об'єктах різноманітних форм власності, а також з організації та проведення тактичної підготовки органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (ОРС ЦЗ).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

знання:

сучасні проблеми пожежогасіння в Україні;

вимоги Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, настанов, вказівок та інших керівних документів, які регламентують тактику гасіння пожеж;

організацію гасіння пожеж при роботі пожежно-рятувальних підрозділів за підвищеним номером виклику та із залученням додаткових сил і засобів;

особливості розвитку та гасіння пожеж у цивільних будівлях та спорудах, відкритій місцевості, на промислових підприємствах, транспорті, об'єктах видобування, зберігання та переробки горючих рідин та газів;

тактичні прийоми та безпеку праці при гасінні пожеж в різних умовах та обстановці.

уміння:

виконувати в практичній діяльності вимоги та положення Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та інших керівних документів з питань пожежогасіння;

керувати силами і засобами, залученими до гасіння пожежі за підвищеним номером виклику;

оцінювати обстановку та здійснювати управління пожежно-рятувальними підрозділами під час гасіння пожеж і ліквідації наслідків НС у цивільних будівлях та спорудах, відкритій місцевості, на промислових підприємствах, транспорті, об'єктах видобування, зберігання та переробки горючих рідин та газів.

комунікацію:

організація управління та координація дій пожежно-рятувальних підрозділів і аварійно-рятувальних служб під час гасіння пожеж та ліквідації НС;

складання, узагальнення та ведення оперативної документації під час проведення оперативних дій з гасіння пожеж та ліквідації НС.

автономність та відповідальність:

прийняття обґрунтованих рішень в складних та непередбачуваних умовах під час гасіння пожеж;

відповідальність за набуття і вдосконалення навичок практичного

застосування теоретичних знань, щодо рятування людей, гасіння пожеж, управління силами і засобами під час здійснення оперативних дій.

компетентності:

Інтегральну:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері пожежної безпеки під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальну:

здатність приймати обґрунтовані рішення в складних та непередбачуваних умовах.

Спеціальні:

здатність оцінювати ризики та приймати обґрунтовані управлінські рішення, управляти силами та засобами при ліквідації пожеж, проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, керувати роботою колективу;

здатність оптимізувати методи й засоби спрямовані на припинення дії небезпечних чинників пожежі, рятування життя і збереження здоров'я людей під час виникнення пожеж;

здатність забезпечувати організаційні і навчально-методичні заходи щодо набуття працівниками і населенням знань, необхідних для збереження життя і здоров'я людей в умовах виникнення пожеж та під час виконання робіт з ліквідування пожежі;

здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців та нефахівців;

здатність приймати рішення щодо застосування інженерної та аварійно-рятувальної техніки під час ліквідації пожежі, аварії, стихійного лиха;

здатність до керівництва гасінням пожеж різної складності;

здатність організовувати управління силами та засобами під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Заочна форма навчання
Рік підготовки	1-й
Семестр	2-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	8 год.
Практичні, семінарські	2 год.
Лабораторні	0 год.

Курсова робота (виконується під час самостійної роботи)	20 год.
Самостійна робота (з урахуванням часу на виконання курсової роботи)	80 год.
Вид підсумкового контролю	Диференційований залік
Рік підготовки	2-й
Семестр	3-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	10 год.
Практичні, семінарські	2 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	78 год.
Вид підсумкового контролю	Диференційований залік

5. Календарно-тематичний план викладання дисципліни

Тривалість академічної години в Університеті становить 40 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

Тиждень навчання	Тема та її зміст	Вид навчальних занять, год.
2 семестр (12 тижнів)		
Модуль. Гасіння пожеж на об'єктах		
Змістовний модуль. 1. Гасіння пожеж на об'єктах транспорту		
1-3	Тема 1.1. Гасіння пожеж на автотранспортних підприємствах, у гаражах, трамвайно-тролейбусних депо і парках	Лек. – 2 год. СР – 20 год.
4-6	Тема 1.2. Гасіння пожеж у підземних спорудах метрополітену ПЗ. Оперативно-тактичне вивчення станції Харківського метрополітену. Видача завдання на виконання курсової роботи	Лек. – 2 год. ПЗ – 2 год. СР – 30 год.
7-9	Сем. Гасіння пожеж на об'єктах міського та міжміського транспорту.	Сем. – 0 год.
Змістовний модуль. 2. Гасіння пожеж на об'єктах енергетики		
10-12	Тема 2.1. Гасіння пожеж на об'єктах енергетики ПЗ. Оперативно-тактичне вивчення енергетичного підприємства ТЕЦ-3	Лек. – 4 год. ПЗ – 0 год. СР – 30 год.

Протяг ом семестр у	Виконання курсової роботи	За рахунок СР
Всього за семестр		90 годин
3 семестр (12 тижнів)		
Модуль. Гасіння пожеж на об'єктах		
Змістовний модуль. 3. Гасіння пожеж на об'єктах видобування, зберігання та переробки горючих рідин та газів		
1-3	Тема 3.1. Гасіння пожеж на нафтових та газових родовищах ПЗ. Гасіння нафтових та газових фонтанів	Лек. – 2 год. ПЗ – 0 год. СР – 20 год.
4-6	Тема 3.2. Гасіння пожеж у резервуарних парках зберігання нафти та нафтопродуктів ПЗ. Оперативно-тактичне вивчення нафтобази №1 м. Харкова. Видача завдання на виконання модульної роботи (МКР)	Лек. – 4 год. ПЗ – 2 год. СР – 30 год.
7-9	Тема 3.3. Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках підприємств хімічної, нафтохімічної та нафтопереробної промисловості ПЗ. Розв'язання тактичних задач з організації гасіння пожеж в резервуарних парках нафтопродуктів та відкритих технологічних установках.	Лек. – 4 год. ПЗ – 0 год. СР – 28 год.
10-12	Сем. Гасіння пожеж на об'єктах хімічної та нафтохімічної промисловості	Сем. – 0 год.
Всього за семестр		90 годин
Всього по дисципліні		180 годин

Примітка: Лек. – лекція; ПЗ – практичне заняття; Сем. – семінарське заняття; МКР – модульна контрольна робота; СР – самостійна робота. Інд. – індивідуальна робота.

Індивідуальні завдання: Розробити та подати заявку на корисну модель за напрямком досліджень.

6. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» за спеціальністю 261 "Пожежна безпека" підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 "Цивільна безпека" за спеціалізацією «Пожежна безпека».

2. Освітньо-професійна програма «Пожежна безпека» за спеціальністю 261 "Пожежна безпека" підготовки за другим (магістерським)

рівнем вищої освіти в галузі знань 26 "Цивільна безпека" за спеціалізацією «Пожежогашіння та аварійно-рятувальні роботи».

3. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI.
4. Статут дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гшіння пожеж. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340.
5. Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах управління і підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Наказ МВС України від 07.10.2014 № 1032.
6. Методичні рекомендації зі складання та використання оперативних планів і карток пожежогашіння. Наказ МНС України від 23.09.2011 №1021.
7. Методика розрахунку сил і засобів, необхідних для гшіння пожеж у будівлях і на територіях різного призначення. Наказ МНС України від 16.12.2011 № 1341.
8. Аналітичні розрахунки для обґрунтування оперативних дій пожежно-рятувальних підрозділів: Практикум. / В.В. Сировий, Ю.М. Сенчихін, Л.В. Ушаков, О.В. Бабенко. – Х.: НУЦЗУ, ХНАДУ, 2010. – 236 с.
9. Пожежна тактика: Підручник / Ключ П.П., Палюх В.Г., Пустовой А.С., Сенчихін Ю.М., Сировой В.В. – Х.: Основа, 1998. – 592 с.
10. Основи тактики гшіння пожеж: навч. посіб. / В.В Сировой, Ю.М. Сенчихін, А.А. Лісняк, І.Г. Дерев'яноко. – Х.: НУЦЗУ, 2015. – 216 с.
11. Довідник керівника гшіння пожежі. – Київ: ТОВ «Літера-Друк», 2016. – 320 с.
12. Організація аварійно-рятувальних робіт на авіаційному транспорті: навч. посіб. / В.Г. Аветісян, Ю.М. Сенчихін, Д.В. Ораєвський – Х.: НУЦЗУ, 2012. – 108 с.
13. Ліквідація пожеж на залізничному транспорті / Кацман М.Д., Кононов Г.Б., Віденко І.В., Огороднічук Н.В. – К.: Основа. 2006. – 216 с.
14. Пожежна безпека залізничних зливо-наливних естакад для нафти та нафтопродуктів. Навчально-довідковий посібник / М.А. Касьянов, В.Г. Дудченко, А.М. Басаєв, Ю.В. Бабенко, О.О. Колібабчук. – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2008. – 196 с.
15. Пожежна безпека як складова техногенної безпеки резервуарних парків складів нафти та нафтопродуктів: навчально-довідковий посібник / М.А. Касьянов, Ю.В. Бабенко та ін. – Луганськ: Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2006. – 144 с.
16. Організація аварійно-рятувальних робіт при надзвичайних ситуаціях на залізничному транспорті. Практичний посібник / Ю.О. Куліш. – Харків, 2008. – 66 с.
17. Методичні вказівки до виконання модульних робіт № 1-2. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» з дисципліни «Управління пожежогашінням» / Укладачі: Ю.М. Сенчихін, А.А. Лісняк, Д.П. Дубінін. – Х.: НУЦЗУ, 2019. – 17 с.

18. Управління пожежогасінням: методичні вказівки та завдання до виконання курсової роботи за темою: «Складання оперативного плану пожежогасіння». Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на другому (магістерському) рівні / Укладачі: Ю. М. Сенчихін, А. А. Лісняк, Д. П. Дубінін. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 42 с.

Допоміжна

1. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України. Наказ МНС України 07.05.2007 № 312.
2. Настанова з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України. Наказ МНС України від 16.12.2011 № 1342.
3. Інструкції, вказівки та інформаційні листи ДСНС України та ГУ(У) ДСНС України в областях, описи характерних пожеж.
4. ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.
5. НАПБ В.05.027-2011/111. Інструкція з гасіння пожеж на енергетичних об'єктах України.
6. НАПБ 05.035-2004. Інструкція щодо гасіння пожеж у резервуарах із нафтою та нафтопродуктами.
7. НАПБ 02.013-2006. Положення про пожежні поїзди на залізницях України. Наказ Укрзалізниці від 01.02.2006 № 039-Ц.
8. НАПБ В.01.039-99/510. Правила пожежної безпеки в метрополітенах. Наказ Міністерства транспорту України від 06.12.1999 № 586.
9. Рекомендації щодо безпечного використання вогнегасних речовин під час гасіння пожеж електрообладнання, яке знаходиться під напругою. Затверджено Державний департамент пожежної безпеки МНС України від 03.11.2006 лист № 32/4/4521.
10. Рекомендації щодо гасіння пожеж у спиртосховищах, що містять етиловий спирт. – К.: УкрНДІПБ, 2009. – 76 с.
11. Інструкція по організації і безпечному проведенню робіт при ліквідації відкритих газових і нафтових фонтанів на свердловинах АТ «Укргазпром». Наказ АТ «Укргазпром» від 04.05.1998 № 134.
12. Норми радіаційної безпеки України. НРБУ-97.
13. Norman J. Fire Officer's Handbook of Tactics. USA, 2012. 634 p.
14. International Association of Fire Chiefs, Jones & Bartlett Learning. Fundamentals of Fire Fighter Skills. Canada, 2008. 1068 p.
15. Smith J. P. Strategic & Tactical Considerations on the Fireground. USA, 2011. 608 p.
16. Dunn V. Safety and Survival on the Fireground, 2nd Edition. USA, 2015. 456 p.
17. Norman J. Fire Department Special Operations. USA, 2009. 456 p.
18. Corbett G. Fire Engineering's Handbook for Firefighter I and II. USA, 2009. 1200 p.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua>
2. <http://www.president.gov.ua>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://mvs.gov.ua>
5. <http://www.dsns.gov.ua>
6. <http://mon.gov.ua>
7. <http://nuczu.edu.ua>

7. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Управління пожежогасінням» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

перша – національна (традиційна) – 4-бальна (чотирибальна);

друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;

третья – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
I. Поточний контроль				
Змістовний модуль № 1, 2	Лекції	4	0	0
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття	1	4	4
	Тестування*	1	96	96
Разом за модулі				100
Разом за поточний контроль				100
II. Індивідуальна самостійна робота				до 10
Разом за всі види навчальної роботи				100
Курсова робота	Пояснювальна записка		25	100
	Графічна частина		25	
	Захист роботи		50	
I. Поточний контроль				
Змістовний модуль № 3	Лекції	5	0	0
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття	1	4	4

Модульна контрольна робота*	1	46	46
Тестування*	1	50	50
Разом за модуль			100
Разом за поточний контроль			100
II. Індивідуальна самостійна робота			до 10
Разом за всі види навчальної роботи			100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському та практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському та практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 бали – завдання виконано в повному обсязі, суть питання розкрита в повному обсязі, відповідь вірна, здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, графічне зображення виконано згідно вимог;

3 бали – завдання виконано в повному обсязі, суть питання розкрита не в повному обсязі, відповідь вірна, здобувач частково володіє навчальним матеріалом, обґрунтування відповіді недостатнє, графічне зображення виконано неохайно, з незначними порушеннями вимог;

2 бали – завдання виконано частково, суть питання не розкрита, відповідь вірна, здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом, обґрунтування відповіді недостатнє, графічне зображення не відповідає проведеним розрахункам або виконано з порушеннями вимог.

1 бали – завдання виконано частково, при цьому допущено суттєві помилки, здобувач поверхово володіє навчальним матеріалом, обґрунтувати відповідь здобувач не в змозі, відповіді на поставлені питання не знає, графічне зображення не відповідає проведеним розрахункам або не відповідає вимогам.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення письмової роботи під час самостійної роботи

та здається не пізніше останнього заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з одного питання та практичних завдань-задач. Розв'язання повинно містити: формулювання вичерпної відповіді на питання та вирішення наданих задач з зображенням відповідних схем.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні проміжного та підсумкового модульного контролю рівня знань: передбачає виявлення опанування слухачем матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді поточної контрольної роботи.

Для оцінювання рівня відповідей здобувачів на завдання поточної контрольної роботи використовуються наступні критерії оцінювання:

37-46 балів – надано вичерпну відповідь на питання та вірно розв'язані всі задачі з дотриманням всіх вимог до виконання;

25-36 балів – відповідь на питання не повна, вірно розв'язані всі задачі, але допущені стилістичні помилки;

13-24 балів – відповідь на питання не повна, розв'язані три задачі;

1-12 бали – відповідь на питання відсутня, розв'язано одна-дві задачі;

0 балів – відповідь відсутня, задачі не розв'язані.

Індивідуальна самотійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самотійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самотійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самотійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого рівня:

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі реферату, наукової статті або презентації.

Рекомендована тематика для індивідуального дослідження:

1. Розгляд систем управління силами та засобами під час гасіння складних пожеж.
2. Передові технології гасіння пожеж на особливо важливих об'єктах України.
3. Новітні способи, прийоми та засоби гасіння пожеж, аналіз їх впровадження в системи управління пожежогасінням
4. Передові технології гасіння пожеж за кордоном.
5. Сучасні проблеми пожежогасіння в Україні.

Курсова робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення письмової роботи під час самостійної роботи, здається на перевірку не пізніше останнього заняття в межах окремого залікового модуля та підлягає захисту.

Захист курсової роботи проводиться на засіданні комісії (у складі не менше двох науково-педагогічних працівників), яка призначається керівником кафедри в терміни, визначені графіком освітнього процесу та робочим навчальним планом відповідної освітньої програми.

Вимоги до виконання курсової роботи вичерпно викладені в методичних вказівках та завданні до виконання курсової роботи за темою «Складання оперативного плану пожежогасіння». Режим доступу: http://books.nuczu.edu.ua/list.php?IDlist=Q_1&start=26.

Критерії оцінювання курсової роботи передбачають: якісне виконання розрахунково-пояснювальної записки, графічного матеріалу та передбачає повне володіння здобувачем матеріалом роботи та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді захисту курсової роботи.

Критерії оцінювання виконання курсової роботи (оцінюється від 0 до 100 балів):

84-100 балів – робота виконана в повному обсязі, з дотриманням вимог

щодо розрахунково-пояснювальної записки, графічної частини. Здобувач в повній мірі володіє матеріалом та може застосувати його на практиці;

68-84 балів – робота виконана в повному обсязі, але є незначні порушення щодо оформлення розрахунково-пояснювальної записки та (або) графічної частини. Здобувач достатньо володіє матеріалом та може застосувати його на практиці;

50-67 балів – робота виконана в повному обсязі, але з порушеннями щодо оформлення та (або) змісту розрахунково-пояснювальної записки та (або) графічної частини. Здобувач поверхнево володіє матеріалом, застосування його на практиці можливе після доопрацювання;

34-49 балів – робота виконана не в повному обсязі, з порушеннями щодо оформлення та змісту розрахунково-пояснювальної записки та (або) графічної частини. Здобувач поверхнево володіє матеріалом, застосування його на практиці в даному вигляді можливе після доопрацювання;

17-33 балів – робота виконана не в повному обсязі, в ході виконання допущено суттєві помилки. Здобувач майже не володіє матеріалом, застосування його на практиці в даному вигляді неможливе;

0-16 балів – робота виконана не в повному обсязі, в ході виконання допущено суттєві помилки. Здобувач не володіє матеріалом, застосування його на практиці в даному вигляді неможливе.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі диференційованого заліку (2, 3 семестри) який виставляється як сума балів за всіма видами навчальної роботи.

Критерії оцінювання знань здобувачів на тестуванні у 2 семестрі (оцінюється від 0 до 96 балів):

96 балів – не менше 90% вірних відповідей на тестові питання;

90 балів – не менше 85% вірних відповідей на тестові питання;

85 балів – не менше 80% вірних відповідей на тестові питання;

80 балів – не менше 75% вірних відповідей на тестові питання;

75 бали – не менше 70% вірних відповідей на тестові питання;

70 бали – не менше 65% вірних відповідей на тестові питання;

65 балів – не менше 60% вірних відповідей на тестові питання;

60 балів – не менше 55% вірних відповідей на тестові питання;

55 балів – не менше 50% вірних відповідей на тестові питання;

50 балів – не менше 45% вірних відповідей на тестові питання;

45 балів – не менше 40% вірних відповідей на тестові питання;

40 балів – не менше 35% вірних відповідей на тестові питання;

35 балів – не менше 30% вірних відповідей на тестові питання;

30 балів – не менше 25% вірних відповідей на тестові питання;

25 бали – не менше 20% вірних відповідей на тестові питання;

20 бали – не менше 15% вірних відповідей на тестові питання;

10 бал – не менше 10 % вірних відповідей на тестові питання;

0 балів – менше 10% вірних відповідей на тестові питання.

Критерії оцінювання знань здобувачів на тестуванні у 3 семестрі (оцінюється від 0 до 50 балів):

50 балів – не менше 90% вірних відповідей на тестові питання;
 45 балів – не менше 85% вірних відповідей на тестові питання;
 42 бали – не менше 80% вірних відповідей на тестові питання;
 39 балів – не менше 75% вірних відповідей на тестові питання;
 36 балів – не менше 70% вірних відповідей на тестові питання;
 33 балів – не менше 65% вірних відповідей на тестові питання;
 30 балів – не менше 60% вірних відповідей на тестові питання;
 27 балів - не менше 55% вірних відповідей на тестові питання;
 24 балів – не менше 50% вірних відповідей на тестові питання;
 21 балів – не менше 45% вірних відповідей на тестові питання;
 18 балів – не менше 40% вірних відповідей на тестові питання;
 15 балів – не менше 35% вірних відповідей на тестові питання;
 12 балів – не менше 30% вірних відповідей на тестові питання;
 9 балів – не менше 25% вірних відповідей на тестові питання;
 6 бали – не менше 20% вірних відповідей на тестові питання;
 3 бали – не менше 15% вірних відповідей на тестові питання;
 1 бал – не менше 10 % вірних відповідей на тестові питання;
 0 балів - менше 10% вірних відповідей на тестові питання.

Перелік теоретичних питань для підготовки до тестування:

1. Гасіння пожеж на нафтогазових родовищах. Можлива обстановка пожеж на газових та нафтових родовищах.
2. Гасіння пожеж на нафтогазових родовищах. Дії оперативно-рятувальних підрозділів при проведенні робіт по ліквідації відкритого фонтанування свердловин.
3. Гасіння пожеж на нафтогазових родовищах. Прийоми та способи гасіння газових, газоконденсатних та нафтових фонтанів.
4. Гасіння пожеж в резервуарних парках зберігання нафти та нафтопродуктів. Особливості розвитку пожеж в резервуарних парках.
5. Гасіння пожеж в резервуарних парках зберігання нафти та нафтопродуктів. Оперативно-тактична характеристика резервуарних парків та нафтосховищ.
6. Гасіння пожеж в резервуарних парках зберігання нафти та нафтопродуктів. Прийоми та способи припинення горіння ЛЗР та ГР у резервуарах, методика розрахунку сил та засобів на припинення горіння.
7. Гасіння пожеж в резервуарних парках зберігання нафти та нафтопродуктів. Оперативні дії підрозділів при організації гасіння пожеж ЛЗР та ГР у резервуарах. Охолодження резервуарів, методика розрахунку сил та засобів на охолодження.
8. Гасіння пожеж в резервуарних парках зберігання нафти та нафтопродуктів. Оперативні дії підрозділів при організації гасіння пожеж ЛЗР та ГР що витекли у обвалування. Особливості захисту резервуарів.

9. Гасіння пожеж спирту та спиртовмісних рідин у резервуарах. Оперативні дії підрозділів організації гасіння пожеж. Особливості розрахунку сил і засобів.

10. Гасіння пожеж нафти та нафтопродуктів під час тарного зберігання та у процесі транспортування. Оперативні дії підрозділів організації гасіння пожеж.

11. Гасіння пожеж у резервуарних парках зріджених вуглеводневих газів Оперативні дії підрозділів щодо запобігання вибухів.

12. Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках. Оперативно-тактична характеристика технологічних установок (ректифікаційних колон, трубчастих печей, насосних станцій, теплообмінних апаратів).

13. Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках. Дії особового складу при виникненні аварійного режиму. Взаємодія оперативно-рятувальних підрозділів ДСНС з адміністрацією підприємства і другими службами об'єкту при ліквідації аварії.

14. Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках. Оперативні дії першого підрозділу який прибуває на пожежу, розстановка сил і засобів, розрахунок на гасіння та захист технологічних апаратів.

15. Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках. Гасіння пожеж окремих технологічних апаратів. Безпека праці при гасінні пожеж.

16. Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках. Гасіння пожеж в насосних станціях. Безпека праці при гасінні пожеж.

13. Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках. Гасіння пожеж трубчастих печах та теплообмінниках. Безпека праці при гасінні пожеж.

14. Гасіння пожеж на відкритих технологічних установках. Оперативні дії підрозділів при ліквідації факельного горіння та при розливі рідини. Безпека праці при гасінні пожеж.

15. Гасіння пожеж на підприємствах з виробництва високомолекулярних речовин. Можлива обстановка пожежі. Особливості оперативних дій з гасіння пожеж.

16. Гасіння пожеж на об'єктах з виробництва та зберігання вибухових речовин. Види небезпек вибухових речовин (ВР). Можлива обстановка пожежі. Особливості оперативних дій з гасіння пожеж.

17. Гасіння пожеж на об'єктах енергетики. Оперативно-тактична характеристика електростанцій та підстанцій. Особливості розвитку пожеж в приміщеннях різного призначення.

18. Гасіння пожеж на об'єктах енергетики. Організація розвідки пожежі, дій обслуговуючого персоналу, взаємодії з адміністрацією та спеціальними службами об'єкта.

19. Гасіння пожеж на об'єктах енергетики. Особливості оперативних дій з гасіння пожеж в машинних залах та на котлоагрегатах. Безпека праці при гасінні пожеж.

20. Гасіння пожеж на об'єктах енергетики. Особливості оперативних

дій з гасіння пожеж у кабельних спорудах. Безпека праці при гасінні пожеж.

21. Гасіння пожеж на об'єктах енергетики. Особливості оперативних дій з гасіння пожеж трансформаторів, реакторів та мастильних вимикачів. Безпека праці при гасінні пожеж.

22. Особливості гасіння пожеж на атомних електростанціях: дії особового складу в умовах підвищеного рівня радіації та у приміщеннях з натрієвим теплоносієм.

23. Гасіння пожеж у гаражах. Оперативно-тактична характеристика гаражів та автопідприємств. Особливості розвитку пожеж у гаражах та автобусних парках. Оперативні дії підрозділів при гасінні пожеж.

24. Гасіння пожеж у трамвайних та тролейбусних парках і депо. Оперативно-тактична характеристика. Особливості розвитку пожеж в парках, депо та на відкритих майданчиках зберігання техніки. Оперативні дії підрозділів при гасінні пожеж.

25. Гасіння пожеж в підземних спорудах метрополітену. Оперативно-тактична характеристика станцій метрополітену. Особливості розвитку та гасіння пожеж в підземних спорудах метрополітену та на рухомому складі метрополітену.

26. Гасіння пожеж в підземних метрополітену. Особливості оперативних дій підрозділів при гасінні пожеж в підземних спорудах метрополітену та на рухомому складі. Взаємодія аварійних служб метрополітену з підрозділами ДСНС.

27. Гасіння пожеж на залізничному транспорті. Особливості розвитку та гасіння пожеж при русі залізничного транспорту (пасажирський залізничному транспорт, нафтоналивний залізничному транспорт). Організація оперативних дій при гасінні пожеж.

28. Гасіння пожеж на залізничному транспорті. Особливості розвитку та гасіння пожеж на вантажопасажирських та сортувальних залізничних станціях. Організація оперативних дій при гасінні пожеж.

29. Гасіння пожеж на літаках та у аеропортах. Особливості розвитку та гасіння на авіаційному транспорті. Прийоми та способи гасіння пожежі літаків. Взаємодія підрозділів ДСНС з підрозділами авіапідприємства, аварійними службами міста.

30. Гасіння пожеж на морських та річкових суднах. Особливості розвитку та гасіння на пасажирських, нафтоналивних та суховантажних суднах. Прийоми та способи гасіння пожеж на суднах. Взаємодія підрозділів ДНС з підрозділами портів.

Питання з положень Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340:

2.1. Оперативні дії та основні завдання органів управління та підрозділів під час проведення пожежно-рятувальних робіт;

2.2. Збір і виїзд за сигналом «Тривога» та прямування до місця виклику

2.3. Розвідка пожежі;

2.4. Рятування людей на пожежі;

- 2.5. Оперативне розгортання сил і засобів;
- 2.6.2. Локалізація пожежі;
- 2.6.3. Ліквідація пожежі;
- 2.6.5, 2.6.6. Вирішальний напрямок оперативних дій на пожежі;
- 2.7. Згортання сил і засобів та повернення до місця постійної дислокації;
- 2.8. Управління силами та засобами під час гасіння пожеж;
- 2.9.2. Перелік посадових осіб органів управління та підрозділів гарнізону ОРС ЦЗ, які можуть виконувати обов'язки КГП
- 2.9.4. Обов'язки керівника гасіння пожежі (КГП);
- 2.10.7. Обов'язки начальника штабу (НШ);
- 2.11.2. Обов'язки начальника тилу (НТ);
- 2.12.3. Обов'язки начальника оперативної дільниці (НОД);
- 2.20. Ідентифікація оперативного складу на пожежі та умовні графічні позначення.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
0-34	F	

8. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 50% оригінального тексту при перевірці на плагіат.

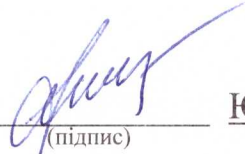
Розробники:

Начальник кафедри пожежної тактики
та аварійно-рятувальних робіт
(посада)

(підпис)

Андрій ЛІСНЯК
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Професор кафедри пожежної тактики
та аварійно-рятувальних робіт
(посада)

(підпис)

Юрій СЕНЧИХІН
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)